

## **Bijlage 1. Voortgang aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling**

In deze bijlage wordt u geïnformeerd over de voortgang van en verdere ontwikkelingen in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

- a. Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, de Hervormingsagenda Jeugd
- b. Meerjarenagenda Landelijk Netwerk Veilig Thuis
- c. Uitvoering motie over de Verwijsindex risicojongeren
- d. Week tegen kindermishandeling
- e. Visie Gefaseerd samenwerken aan veiligheid
- f. EU Richtlijn Geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld
- g. Grevio onderzoek
- h. Vrouwenopvang
- i. Psychisch geweld
- j. Ouderenmishandeling
- k. Inzet Caribisch gebied

### ***a. Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en de Hervormingsagenda Jeugd***

Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming is gericht op kinderen, gezinnen en huishoudens zonder minderjarige kinderen. Het kabinet investeert hiermee in een integrale systeem- en mensgerichte werkwijze die eenvoudiger, rechtsbeschermend en transparant is. Met de nieuwe manier van werken wordt beoogd dat daar waar onveiligheid is of dreigt, mensen eerder en meer effectief worden geholpen en beschermd.<sup>1</sup> In november 2022 en in juni 2023 zijn er voortgangsrapportages aan uw Kamer gezonden<sup>2</sup> In het toekomstscenario wordt voortgebouwd op de resultaten van het programma Geweld hoort nergens thuis (2018-2022) en de aanpak Veiligheid Voorop.

Daarnaast zijn er afspraken gemaakt in de Hervormingsagenda Jeugd voor het verbeteren en financieel houdbaar krijgen van de jeugdzorg. Uw Kamer is hierover eerder geïnformeerd.<sup>3</sup> De acties zijn gericht op het beter organiseren van de specialistische hulp voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen, en dus ook hulp aan kinderen die slachtoffer zijn van kindermishandeling. Jeugdhulp moet beschikbaar zijn voor jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situatie. Daarom wordt een wijziging van de Jeugdwet voorbereid die ertoe strekt dat de jeugdhulpplicht onder andere toeziet op jeugdigen en gezinnen waar sprake is van onveilige situaties. Ook het verder versterken van het wijkgericht werken waar hulp en ondersteuning integraal wordt aangeboden aan kind én gezin is een belangrijke bouwsteen in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

### ***b. Meerjarenagenda Landelijk Netwerk Veilig Thuis***

Het landelijk Netwerk Veilig Thuis (LNVt) vervult een belangrijke rol in de afstemming tussen enerzijds ministeries en landelijke netwerkpartners en anderzijds de Veilig Thuis-organisaties en gemeenten. Het kabinet ondersteunt, in afstemming met de VNG en gemeenten (als opdrachtgevers van Veilig Thuis), de doorontwikkeling van de landelijke aanpak zoals vormgegeven in de Meerjarenagenda 2022-2025 van het LNVt.

De Meerjarenagenda heeft de volgende ambities:

1. Een 24 uur per dag bereikbaar advies- en meldpunt inclusief een integrale crisisfunctie;
2. Eén integraal veiligheid- en beschermingsonderzoek, gericht op zowel kinderen als volwassenen;
3. Landelijk kennis- en expertisenetwerk huiselijk geweld en kindermishandeling;
4. Landelijke en regionale netwerksamenwerking huiselijk geweld en kindermishandeling.

---

<sup>1</sup> [Programmaplan Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming 2023 - 2026 | Publicatie | voor Jeugd & Gezin \(voordejeugdenhetgezin.nl\)](#)

<sup>2</sup> *Kamerstukken II*, 31839, Nr. 914 en *Kamerstukken II*, 31830 Nr. 964.

<sup>3</sup> *Kamerstukken II*, 31830 Nr. 964.

Het betreft functionaliteiten die tevens in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming passen. Aan de ambities wordt sinds 2022 op projectmatige wijze invulling gegeven.

### **c. Uitvoering motie over de Verwijsindex risicjongeren**

In de kamerbrief over de voortgang van de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling van 28 september 2022<sup>4</sup> en de Jeugdbrief van 14 november 2022<sup>5</sup> is uw Kamer geïnformeerd over de uitvoering van de motie van de leden Westerveld en Peters over de Verwijsindex risicjongeren (VIR). Hierin is aangegeven dat het kabinet de doelstellingen waarvoor de VIR destijds in het leven is geroepen onderschrijft. Het schrappen van de wettelijke verplichting én het in stand houden van een wettelijke mogelijkheid voor regio's die nog wel gebruik maken van de VIR is echter niet mogelijk. Vervolgens is aangekondigd dat de VIR als wettelijke verplichting uit de Jeugdwet zal worden geschrapt en bent u geïnformeerd over het plan van aanpak dat ontwikkeld is voor het afbouwtraject van de VIR. De drie sporen van dit plan worden nu uitgevoerd.

Het eerste spoor betreft het ordentelijk afbouwen van de wettelijke verplichting uit de Jeugdwet. Om uitvoering te geven aan de motie is een wetswijzing in voorbereiding om de wettelijke verplichting uit de Jeugdwet te schrappen. Naar verwachting zal de wetswijzing eind 2024 aan uw Kamer voorgelegd worden.

Het tweede spoor ziet op hoe te handelen in de overgangsfase, waarbij het instrument nog wettelijk verplicht is, maar toegewerkt wordt naar afschaffing. In de overgangsfase wordt gecommuniceerd dat de doelen achter de VIR nog onverminderd van belang en van kracht zijn. Dit betreft de doelen: vroegtijdige signalering van jeugdigen die risico lopen, faciliteren van de vroegtijdige en onderlinge afstemming en bieden van tijdige passende hulp, zorg of bijsturing aan jeugdigen. Organisaties worden daarbij aangespoord tot correct gebruik van de VIR, waarbij proportionaliteit en transparantie de uitgangspunten zijn. Ten aanzien van de gemeentelijke taakuitvoering wordt vertrouwd op controle door en verantwoording aan de gemeenteraad. Het volgen van de interventieladder interbestuurlijk toezicht wordt niet proportioneel geacht met de aankondiging van de afschaffing van de VIR. Ter ondersteuning worden in de overgangsfase samen met alle betrokken partijen met ondersteuning van een onderzoeksbureau, bestaande werkwijzen uitgewerkt in de lokale of regionale praktijk die bijdragen aan vroegtijdige signalering, informatie-uitwisseling & tijdige hulp, zorg of bijsturing bij hulpvragen die horen bij de in de Jeugdwet (artikel 7.1.4.1) genoemde risicosignalen.

Het derde spoor ziet toe op de wens vanuit een aantal gemeenten of regio's die een vergelijkbaar vervangend systeem zouden willen blijven gebruiken als (de wettelijke verplichting van) de VIR is afgeschaft. De uitnodiging ligt bij de regio's om een plan op te stellen waarin concreet wordt gemaakt: wat de wens is in de regio ten aanzien van een mogelijk vervangend systeem, welke mogelijkheden hiertoe worden gezien om dit te realiseren in de toekomstige situatie zonder de specifieke wettelijke grondslag en hoe het ministerie van VWS hen daarbij kan ondersteunen.

### **d. Week tegen kindermishandeling**

Zoals in november 2022, wordt ook dit jaar tijdens de week tegen kindermishandeling aandacht besteed aan de aanpak van kindermishandeling. Vorig jaar is aan professionals gevraagd om het gesprek aan te gaan bij vermoedens van kindermishandeling. Partijen in het veld zoals gemeenten, kennisinstituten, instellingen en scholen verspreid over het hele land deden hieraan mee. Daarnaast zijn bruikbare tips verspreid om professionals te ondersteunen bij het aangaan van dit gesprek.

### **e. Visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid**

Alle betrokken organisaties die in hun werk te maken krijgen met gezinnen en huishoudens waar de veiligheid structureel in het geding is, hebben de visie Gefaseerd samenwerken aan veiligheid omarmd.<sup>6</sup> Volgens deze visie moet eerst de directe veiligheid gerealiseerd zijn voor alle betrokkenen, voordat gewerkt kan worden aan het aanpakken van de onderliggende risicofactoren van de onveiligheid (realiseren van duurzame veiligheid) en aan het herstel. Vanuit het

---

<sup>4</sup> [Voortgang aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling.pdf](#)

<sup>5</sup> [Stand van zaken jeugdzorg.pdf](#)

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming<sup>7</sup> worden proeftuinen, regio's en partners ondersteund in het werken volgens deze visie.

#### ***f. Europese richtlijn geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld***

De Europese Commissie heeft op 8 maart 2022 een voorstel gedaan voor een richtlijn voor de effectieve bestrijding van geweld tegen vrouwen en van huiselijk geweld in de Europese Unie. De richtlijn stelt maatregelen voor op de volgende terreinen:

- Het strafbaar stellen en bepaling van sancties voor relevante misdrijven;
- Bescherming van slachtoffers en toegang tot justitie;
- Slachtofferhulpverlening en coördinatie tussen de bevoegde diensten;
- Preventie;
- Nauwere coördinatie, samenwerking en dataverzameling op EU- en nationaal niveau.

Met het voorstel wordt, aanvullend op het Verdrag van Istanbul<sup>8</sup>, voorzien in de groeiende behoefte aan uniformiteit binnen de Europese Unie voor niet alleen de bestrijding van, maar ook de hulpverlening bij landsgrensoverschrijdende vormen van geweld zoals online geweld. Het kabinet heeft op 15 april 2022 het BNC-fiche ten aanzien van de voorgestelde richtlijn naar de Tweede en Eerste Kamer gestuurd.<sup>9</sup> Op 31 mei 2023 is de geannoteerde agenda voor de JBZ-raad naar de Tweede Kamer gestuurd.<sup>10</sup> Het belang van slachtoffers van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld wordt gediend met maatregelen in de EU-regeling, zoals bijvoorbeeld de strafbaarstelling van online intimidatie en vrouwelijke genitale verminking, de beschikbaarheid van gespecialiseerde hulpverlening en verplichte trainingen voor professionals die in contact komen met slachtoffers van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. Ook includeert dit voorstel een verplichting voor de lidstaten om in te zetten op de preventie van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. De voorzieningen voor slachtoffers gelden voor slachtoffers van alle gewelds- en zedendelicten, ook van feiten waarvan de strafbaarstelling niet op EU-niveau is geharmoniseerd in de richtlijn. Op 13 juli 2023 is de triloog tussen het Europees Parlement, Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie gestart. Na deze triloog, en de bijhorende onderhandelingen, zal de richtlijn vastgesteld worden.

#### ***g. Onderzoeksrapport 'Digitale dimensie van geweld tegen vrouwen, Opvolging Algemene Aanbeveling nr. 1 GREVIO'***

Offline en online geweld zijn onderdeel van dezelfde problematiek en liggen in elkaars verlengde. Het aantal slachtoffers van digitaal geweld neemt toe. We vinden het daarom belangrijk hier (meer) oog voor te hebben. In oktober 2021 heeft GREVIO haar eerste algemene aanbeveling over de digitale dimensie van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld aangenomen. Hierin doet GREVIO aanbevelingen aan landen hoe zij de digitale dimensie van geweld tegen vrouwen effectief kunnen aanpakken. In het Wetgevingsoverleg Emancipatiebeleid van december 2021 is een motie van het lid Van der Laan c.s. aangenomen om in beeld te brengen waar we staan ten opzichte van de aanbeveling en wat er nodig is om deze aanbevelingen te implementeren. In dit kader is in opdracht van OCW en in samenwerking met VWS en JenV onderzoek door Regioplan uitgevoerd. Het onderzoeksrapport is als bijlage van deze brief opgenomen.

We zijn GREVIO erkentelijk voor de eerste algemene aanbeveling. Wij zullen zowel de aanbevelingen als de opbrengsten van het onderzoek meenemen in de verschillende onderdelen van de aanpak tegen huiselijk geweld en kindermisbruik en het Nationaal Actieprogramma Seksueel geweld. De Kamer wordt op een later moment geïnformeerd met een nadere inhoudelijke

---

<sup>8</sup> Het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, kortweg het Verdrag van Istanbul, is een mensenrechtenverdrag van de Raad van Europa tegen geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Trb. 2012, 233). Het verdrag streeft soortgelijk deze richtlijn naar de preventie van geweld, de bescherming van (potentiële) slachtoffers en "naar het beëindigen van de straffeloosheid van de daders". Nederland heeft in 2015 het verdrag geratificeerd.

<sup>9</sup> Kamerstukken II, 2021-2022, 22 112, nr. 3394, d.d. 15 april 2022

<sup>10</sup> Kamerstukken II, 2022-2023, 32 317, nr. 830, d.d. 31 mei 2023

reactie op het onderzoeksrapport 'Online geweld tegen vrouwen, opvolging Algemene Aanbeveling nr. 1 GREVIO'.

#### ***h. Vrouwenopvang***

Slachtoffers van huiselijk geweld hebben volgens de Wmo 2015 en internationale verdragen recht op bescherming en veilige opvang. Wanneer er sprake is van huiselijk geweld en mensen vanwege hun eigen veiligheid hun huis moeten verlaten, biedt de vrouwenopvang (waar ook de mannen- en gezinsopvang onder valt) een veilige en beschermde omgeving waarin slachtoffers tot rust kunnen komen en werken aan hun weerbaarheid en herstel.

Zoals eerder aan uw Kamer gemeld zijn de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet om de opvang te verbeteren.

- De VNG heeft samen met gemeenten en opvanginstellingen gewerkt aan een handreiking voor het oplossen van financiële knelpunten<sup>11</sup> en heeft deze handreiking in de loop van de tijd geactualiseerd. Nu wordt ingezet op verdere implementatie van de handreiking.
- Een ander knelpunt binnen de vrouwenopvang is het risico op schulden en armoede door verblijf in een instelling. Hiertoe is eind 2019 de pilot Toeslagen in samenwerking met Valente, Dienst Toeslagen en de Sociaal Verzekeringsbank opgezet. Het doel was om een versnelde procedure te toetsen voor vrouwen die met kinderen in de opvang terecht komen en bij wie de kinderbijslag en kindgebonden budget nog op naam van de partner staan. Deze procedure is inmiddels afgerond en landelijk uitgerold. De procedure is teruggebracht van 13 naar 7 weken.
- In het kader van financiële zelfstandigheid van slachtoffers huiselijk geweld in de noodopvang hebben we ook een andere mijlpaal bereikt; vanaf dit jaar kunnen slachtoffers los van hun eigen partner, zorg- en kinderopvangtoeslag aanvragen. Zij kunnen de Belastingdienst vragen om geen toeslagpartner meer te zijn van hun partner zodat het inkomen van de partner niet meetelt bij de berekening van de hoogte van de toeslag.

Valente en VNG hebben de Ontwikkelagenda Vrouwenopvang opgesteld; een continu proces van kwaliteitsontwikkeling- en borging. Het doel van de Ontwikkelagenda is om vanaf 2024 een gezamenlijke structuur te bieden voor landelijke kwaliteitsontwikkeling bij vrouwenopvangorganisaties. De volgende thema's zijn onderdeel van de Ontwikkelagenda en bevinden zich in verschillende fasen van voorbereiding:

- Actualiseren beleidskader in- door- uitstroom vrouwenopvang;
- Actualiseren en completeren risicotaxatie vrouwenopvang;
- Ontwikkeling en borging landelijke ontwikkelagenda vrouwenopvang;
- Opzetten landelijke monitor vrouwenopvang;
- Een vervolg op de aanpak van knelpunten zoals gerapporteerd door de ombudsman;

#### ***Project Sneller Thuis***

Het is van belang dat de periode van opvang niet langer duurt dan noodzakelijk. Wanneer de situatie weer voldoende veilig is, moeten deze slachtoffers uit kunnen stromen naar passende huisvesting. In 2021 is vrouwenopvang-instelling Moviera gestart met het experiment 'Sneller Thuis' met als doel de verblijfsduur in de opvang te verkorten. Eind 2021 is deze werkwijze uitgerold bij 5 andere vrouwenopvang-instellingen. Het is gelukt om met deze tools de verblijfsduur van cliënten in de opvang te verkorten met 6 weken. Ik ben voornemens dit project op korte termijn landelijk uit te rollen met financiering van VWS.

#### ***i. Versterken aanpak psychisch geweld***

In de beleidsreactie<sup>12</sup> op het rapport 'Naar een aparte strafbaarstelling van psychisch geweld? Voor- en tegenargumenten' van de Avans Hogeschool en de Open Universiteit van 14 december

---

<sup>11</sup> VNG (2022) Handreiking vrouwen uit de knel: [Vrouwen uit de knel \(vng.nl\)](https://www.vng.nl/publicaties/handreiking-vrouwen-uit-de-knel)

<sup>12</sup> Kamerstukken II, 2022-2023, 28345, nr. 260.

2022 en in de Kamerbrief van 20 maart 2023<sup>13</sup> zette het kabinet uiteen op welke wijze de (strafrechtelijke) aanpak van psychisch geweld wordt versterkt. Hieronder staat de voortgang beschreven.

- *Voorlichting en scholing*

In opdracht van de minister voor Rechtsbescherming heeft het Expertisecentrum Veiligheid & Veerkracht van de Avans Hogeschool, samen met de betrokken organisaties, online voorlichtingsmateriaal ontwikkeld voor professionals van onder meer Veilig Thuis, de politie, de reclassering, de vrouwenopvang en Slachtofferhulp Nederland. Dit online [digizine](#) is voor iedereen raadpleegbaar en zal worden gebruikt en verspreid in de interne opleidingsmodules huiselijk geweld en kindermishandeling van deze organisaties. Dit materiaal zal periodiek worden geactualiseerd. Hierin:

- is informatie opgenomen over de verschillende vormen van psychisch geweld;
- wordt informatie geboden over de gevolgen van psychisch geweld voor slachtoffers;
- geven experts tips om psychisch geweld te herkennen en om te handelen (conform de samenwerking '[Veiligheid Voorop](#)');
- staan praktische tips voor het duidelijk documenteren van ondersteunend bewijsmateriaal, zodat dit bruikbaar is voor eventuele strafrechtelijke vervolging.

Ook wordt verwezen naar verdiepende literatuur en andere relevante artikelen en bronnen (waaronder de 8 stadia in aanloop naar dodelijk geweld van professor Mockton Smith).

Daarnaast brengt het Openbaar Ministerie de mogelijkheden die het Wetboek van Strafrecht biedt ten aanzien van psychisch geweld voor het voetlicht binnen de eigen organisatie.

- *Internationaal rechtsvergelijkend onderzoek*

Uw Kamer heeft het kabinet bij motie van het Kamerlid Mutluer c.s. verzocht een internationaal rechtsvergelijkend onderzoek uit te voeren naar de afzonderlijke strafbaarstelling van psychisch geweld en de Kamer te informeren over de uitkomsten daarvan.<sup>14</sup> De minister voor Rechtsbescherming zegde op 20 april jl. toe dat hij de uitkomsten van het onderzoek in de tweede helft van 2025 naar uw Kamer zal sturen. Ook zegde hij toe dat uw Kamer in de voorliggende voortgangsbrief zou worden geïnformeerd over de opzet van dit internationaal rechtsvergelijkend onderzoek, een reeds gestart promotieonderzoek dat wordt begeleid door de Open Universiteit. De onderzoeksopzet is als bijlage bijgevoegd bij deze brief.

- *Onderzoek naar de strafrechtelijke aanpak van (psychisch) huiselijk geweld en kindermishandeling in Nederland*

Momenteel bereidt de minister voor Rechtsbescherming een meerjarenonderzoeksprogramma voor met het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC). Het doel hiervan is het genereren van nieuwe wetenschappelijke inzichten die de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de praktijk kunnen versterken. In de beoogde programmering zal ook een onderzoek zijn opgenomen naar de strafrechtelijke aanpak van psychisch geweld. In de volgende voortgangsbrief zal uw Kamer hierover nader worden geïnformeerd.

- *Verkenning naar inzet van psychologische en psychiatrische expertise in strafzaken*

De minister voor Rechtsbescherming is in overleg met het Openbaar Ministerie om te verkennen in hoeverre psychologen of psychiaters kunnen worden ingezet als gerechtelijk deskundigen in strafzaken over psychisch geweld, zodat de relatie tussen de tenlastegelegde gedraging van de verdachte en de psychologische schade bij het slachtoffer kan worden bewezen of ontkracht. Mocht deze verkenning leiden tot nieuwe inzichten en opbrengsten dan zal uw Kamer daarover nader worden geïnformeerd.

- *Logboek-app Slachtofferhulp Nederland*

---

<sup>13</sup> Kamerstukken II, 2022-2023, 28345, nr. 262.

<sup>14</sup> Kamerstukken II, 2022-2023, 29279, nr. 781.

De minister voor Rechtsbescherming bespreekt momenteel met Slachtofferhulp Nederland of de [Logboek-app](#) voor slachtoffers van stalking ook toepasbaar gemaakt kan worden voor slachtoffers van psychisch geweld of geestelijke mishandeling. Met deze app kunnen slachtoffers informatie ordenen wanneer een stalker hen achtervolgt, appt, belt of op een andere manier lastigvalt. Slachtoffers kunnen deze informatie gebruiken voor het doen van aangifte bij de politie. Slachtofferhulp Nederland kan slachtoffers ondersteunen bij het doen van aangifte.

#### ***j. Ouderenmishandeling***

Gemeenten zijn op basis van de Wmo2015 op lokaal niveau eerstverantwoordelijk voor de aanpak van ouderenmishandeling. Vanuit ons worden diverse initiatieven ontplooid om de aanpak van ouderenmishandeling te versterken en ook om gemeenten in de lokale aanpak te ondersteunen.

- *Expertpool*  
Om gemeenten te ondersteunen bij de ontwikkeling van een lokale aanpak van ouderenmishandeling is de expertpool ouderenmishandeling verder uitgebouwd. In de afgelopen anderhalf jaar zijn in totaal 21 gemeenten ondersteund die gebruik hebben gemaakt van de expertpool. In een recente slotconferentie zijn ervaringen uitgewisseld en lessen getrokken, zowel tussen betrokken gemeenten en experts, als ook afgevaardigden van andere gemeenten. De eindrapportage wordt momenteel opgesteld en zal na afronding openbaar worden gemaakt, zodat ook andere gemeenten hun voordeel kunnen doen met de aanbevelingen. Op basis van de eindrapportage gaat de staatssecretaris van VWS in gesprek met de VNG of en hoe vervolg hieraan kan worden gegeven.
- De Brede Alliantie fungeert als landelijk samenwerkingsverband waar onder andere banken, Veilig Thuis, de VNG en vertegenwoordigers van notarissen en ouderenorganisaties aan deelnemen. Doel is om op landelijk niveau de krachten te bundelen om de aanpak van financieel misbruik van ouderen gezamenlijk te versterken, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van nieuwe kennis, het verbeteren van de informatievoorziening richting ouderen en professionals en het stimuleren van aandacht voor dit belangrijke thema.
- *Website*  
De inhoud van de website [www.aanpak-ouderenmishandeling.nl](http://www.aanpak-ouderenmishandeling.nl), welke voorheen het verzamelpunt was voor informatie over ouderenmishandeling, is gemigreerd naar [www.huiselijkgeweld.nl](http://www.huiselijkgeweld.nl). Doel is een meer eenduidige toegang tot en beschikbaarheid van informatie over verschillende vormen van huiselijk geweld, waaronder ouderenmishandeling. Bestellingen van de informatiebox 'financieel veilig ouder worden' verlopen vanaf heden ook via deze website.
- *Ontspoorde mantelzorg*  
Zoals toegezegd aan uw Kamer in reactie op vragen van het lid Van Haga (Groep Van Haga) zijn er gesprekken gevoerd met de VNG, Veilig Thuis en MantelzorgNL over de mogelijkheden om ontspoorde mantelzorg eerder in beeld te krijgen en wat er mogelijk is aan ondersteuning van zowel de mantelzorger als zorgbehoevende wanneer hiervan een melding wordt gedaan bij Veilig Thuis. Als uitkomst van deze uitwisseling is MantelzorgNL uitgenodigd op een bijeenkomst van het Landelijk Platform Bestrijding Ouderenmishandeling (LPBO), waar onder andere alle 25 regionale Veilig Thuis organisaties bij zijn aangesloten. Via de kanalen van het LPBO is aansluitend informatie over de Mantelzorglijn verspreid, bedoeld voor alle vragen over mantelzorg voor burgers en professionals, evenals de 'mantelzorg-waaiër', welke een overzicht biedt van 10 concrete acties om mantelzorg bespreekbaar te maken, overbelasting te meten en te signaleren.

#### ***k. Inzet in Caribisch Nederland***

In Caribisch Nederland heeft de staatssecretaris van VWS in het Bestuursakkoord aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling (HGKM) met de openbare lichamen afspraken gemaakt over het inrichten en versterken van de aanpak HGKM op Bonaire, Saba en Sint Eustatius. Op 25 februari 2022 is uw Kamer uitgebreid geïnformeerd over de voortgang van de aanpak van huiselijk geweld

en kindermishandeling en de stappen die nog worden gezet om het Verdrag van Istanbul voor Caribisch Nederland te bekrachtigen. De huidige stand van zaken is als volgt.

Met het ontwerpbesluit maatschappelijke ondersteuning en bestrijding huiselijk geweld en kindermishandeling BES dat op 8 juni jl. in het kader van de voorhangprocedure aan uw Kamer is voorgelegd, zet VWS een aantal voor de toepassing van het Verdrag van Istanbul in Caribisch Nederland belangrijke stappen, zoals het vastleggen van een meldrecht voor professionals en het borgen van de beschikbaarheid van opvang voor slachtoffers van huiselijk geweld.

De inwerkingtreding van het besluit is voorzien voor 1 januari 2024. De voorbereidingen daarvoor zijn inmiddels in volle gang. Zo is het implementatietraject voor de verplichte beschermingscode gestart. Aan Regioplan is opdracht gegeven om de beschermingscode-plichtige organisaties te ondersteunen bij de implementatie van de beschermingscode in hun werkwijze. En voor professionals trainingen te organiseren die ingaan op het gebruik van de beschermingscode, het meldrecht en de taken van de advies- en meldpunten. Ook wordt de huidige juridische handreiking over de wettelijke bevoegdheden rondom het melden van vermoedens van HGKM van verschillende beroepsgroepen herzien.

De aanpak van geweld tegen vrouwen, huiselijk geweld en kindermishandeling is op vele vlakken ingericht, maar moet ook nog verder worden uitgebouwd en versterkt. Wat betreft de aanpak van gendergerelateerd geweld is dat nu onderdeel van de brede aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. De openbare lichamen zetten kleine stappen om gendersensitiviteit te bevorderen. Zo heeft het openbaar lichaam Sint Eustatius in het najaar van 2022 een aantal activiteiten georganiseerd voor en door vrouwen over de aanpak van huiselijk geweld gericht tegen vrouwen om hen bewust te maken en te informeren. En de tweejaarlijkse werkconferentie No Mas, No more die VWS samen met de landen in het Caribisch deel van het Koninkrijk organiseert en die dit jaar in oktober op Curaçao plaatsvindt, zal vooral in het teken staan van seksuele opvoeding en seksueel geweld. De professionals worden onder andere geïnformeerd over genderspecifieke onderwerpen zoals victim blaming, verkrachting in relaties en femicide.

Met de openbare lichamen wordt bekeken of en op welke wijze de doelen en speerpunten uit de aanpak van gendergerelateerd geweld vertaald kunnen worden naar de Caribische context. Gezien de huidige lopende bestuurlijke afspraken en de implementatie en inwerkingtreding van voornoemd besluit, die veel capaciteit van alle partijen vraagt, verwacht het kabinet dat dit pas in de loop van 2024 zal worden geconcretiseerd. De uitkomsten van de 0-meting naar de houding van inwoners in CN ten aanzien van het gebruik van geweld in de opvoeding of in (liefdes)relaties zijn voor het ontwikkelen van gendersensitief beleid voor de eilanden ook relevant. Deze worden dit najaar verwacht.

De staatssecretaris van VWS zal in 2024 met de openbare lichamen ook besluiten hoe de samenwerking na afloop van het huidige bestuursakkoord in december 2024 vormgegeven wordt en daarin de aanpak van gendergerelateerd geweld in Caribisch Nederland betrekken.

Een andere belangrijke ontwikkeling voor de toepassing van het Verdrag is de pilot tijdelijk huisverbod THV. In Europees Nederland wordt aan artikel 52 van het Verdrag uitvoering gegeven met de Wet tijdelijk huisverbod. Op dit moment bestaat er in Caribisch Nederland geen bestuursrechtelijk kader voor het opleggen van een tijdelijk huisverbod. Momenteel loopt in opdracht van de minister voor Rechtsbescherming, de staatssecretaris van VWS en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een pilot tijdelijk huisverbod in Caribisch Nederland. Met deze pilot wordt samen met de betrokken partijen onder meer een werkproces tijdelijk huisverbod in Caribisch Nederland vormgegeven. Ook moet inzichtelijk worden gemaakt in hoeverre de randvoorwaarden op deze eilanden aanwezig zijn om een doeltreffende inzet van het tijdelijk huisverbod mogelijk te maken en in hoeverre een wettelijke regeling voor de uitvoering van het tijdelijk huisverbod in Caribisch Nederland noodzakelijk is. De pilot loopt, met enkele maanden vertraging, naar verwachting tot en met juni 2024.

Als de pilot tijdelijk huisverbod afgerond is, kan de voor de bekrachtiging noodzakelijke uitvoeringswetgeving opgesteld worden. Dat betekent dat het bekrachtigen van het Verdrag van Istanbul voor Caribisch Nederland op zijn vroegst in 2025 verwacht kan worden. Dit vormt het sluitstuk van het proces om de aanpak van geweld tegen vrouwen in Caribisch Nederland in

overeenstemming te brengen met de verplichtingen die uit het Verdrag voortvloeien. Het kabinet zal u medio 2024 over de voortgang informeren.